

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

МУСТАҚИЛ ҲАФТАЛИК ГАЗЕТА

23 ИЮЛ, № 30 (3238) ЖУМА ● БАҲОСИ 20 СУМ

Ўзбекистон Республикаси мустақилигининг 2 йиллиги олдидан

ОЗОД ХАЛҚИМГА ТУҲФА

● АМИР ТЕМУР УЗ ЭЛИГА ҚАЙТМОҚДА... ● ИККИ СУВРАТ ТАРИХИ

Хозирги вақтда Саудия Арабистонида истиқомат қўялётган ватандoshimiz Ҳабибуллоҳ Андижоний ҳам шундай ажойиб инсонлардан бирордир. У ишни яқинда жумхурятимизда бўлганида Диңнин ишлар кўмитасига ҳам ташриф бўйордилар. Нозикатъя, тадбиркор, жаҳонга шта бисон билан сұхбатимиз чоғигда турли мавзуларда фикрларидан. Мулоқотимиз охонда Ҳабибуллоҳ ака ёнида ажъиетлик билан бир хатжид чиқардилар. Ундан боқаловларимиз Амир Темур ва Захирiddин Муҳаммад Бобурини Сиз кўриб турган ушбу ранги сувратларни олиб: «Мана бу сувратлар мендан сизларга — уларнинг ҳақиқий эгаларига, мустақил Ўзбекистон халқига, ҳади, дедилар.

Мен Ҳабибуллоҳ акадан ушбу сувратлар тарихи, ўзи ҳақида сўзлаб берипларни сўрадим. У ишни оғир ҳурсаниб, бунинг тарихи узоқ, дедилар. Сўнг одиста гап бошладилар:

— Мен асли Адижонликман, 1922 йили Тахта кўпрак деган мавзеда таваллуд топганман. Ҳозир Саудия Арабистонида истиқомат қўлсанда хизмат юзасидан кўпактими Туркнида ўзказаман. Ўзбекистонга — она юртимга менинг тўргичи челишим.

Замонга зайди билан олти ўзимдам, яъни 1928 йилда дадамлар билан Қашшарга ўтиб, 1930 йили Ҳиндистонга кўчбен борганимиз. Мактабий таҳсилни ҳам Ҳиндистонда олтаман. 1935 йили Туркнидан Ҳиндистонга Ҳолида Адид деган профессор аёл келиб, бирмунча муддат Дехли университетига, музарузалар йўқ юриди. Уша пайдиа мен ўрта мактабда таҳсил олардим. Раҳматлини падаримиз ўз замонининг зиёли, маърифатнавар кишиси бўлганидан мендан илму уроғона ҳавас ўйғанини кўп жиҳуд жаҳд бўйирдилар. Шо бонсанд бўлса керак, дадам бир кун менем Дехли университетига, Ҳолида Адид музарузасига

Амир ТЕМУР

олиб бордилар. Фоят илмий ва қизиқарли мартузадан сўнг олма билан кўришиб, сұхбатлашиша ҳам мушариф бордилар. У менга: кўп ўқи, имли бўл, ўқимини сира хор бўлмайди.

Замон келадики, илминг, ажъиеткориг билан ўз миллатинга, ватанинга, ҳали-

Ҳабибуллоҳ АНДИЖОНИЙ:

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш босидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчакларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини муваввар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

бокалонларимизга кўрсатилётган бу ҳурмат-эътиборни ҳаммаси мустақилигиним шарофатидир.

Тарихимиз ва маънавий қадрятларимизни тиклаш бо-

расидаги ҳайрли ишлар курра-замининг турли бурчак-

ларидаги яшовчи ҳар бир туркестонликнинг далини мував-

вар этилди. Уларни ана шу улут ишларга ҳисса қўшишга

даъват этди.

Буок

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАКАЛИГИННИГ 2 ЙИЛАГИ ОДДИЛАН

3. Ургутнини истило
қилиниши

МУАФМАН БОШЧИЛИГИДАГИ рус кўншинлари Самарқанди истило қилгалини сунг галабани мустаҳкамлаш мақсадида шаҳар атрофидаги беклиниларни ҳам босиб ола бошладилар. Кўп беклар қўриқандидан боскинчиларинг олдига ўзлари кедилар. Аммо Челак ва Ургут беклар кўриқандидан боскинчиларинг ташланган сарбоъларни ҳужумга ташланди, Иккиси ўтада жанг инада авкига чиқди. Шу пайт полисонин Писталкоре бошчилигидаги түчинчлар боскинчиларни жонига ора кирдилар. Улар буороли сарбоъларни нақ пешонасидан туга тута бошладилар. Рус тарихчиси Н. Колдевининг ёзишича, амир лашинчиларинг бир ярим минги курбон бўлган. Бу жанг тақдирин ҳал кида. Албатта, руслардан ҳам жуда кўп киши ҳалок бўлуди. Бундан каштига газабланган фон Кауфман «Бирорта ҳам аспир олинмасин» — дей бўйруқ беради. Тародорлар ҳам отиб ташланади. Зира булук жангига амир Музаффар ўзининг энг сара ва асосий лашинчиларидан жудо бўлиб мағлубиятга учрайди. Талласага тушиб қолган амир Кауфманадан туга тута бошладилар. Ургут бекларни Челак томониборди. Аммо шаҳарни бўй-бўй, аҳоли дашт то-монларга кочиб кеттаган эди. Рус аскарлари бу ердан кўлга ишлайдиган нарсаларни олаб, шаҳардаги кўпгина биноларни ва сарбозхоналарни вайрон килиб. 8 май куни Самарқандага қайтиб кедилар. Энди Кауфманга бўйсумана-глардан фақат Ургут бекларни колган эди. Самарқандан 32 км. жаунби-гарба жойлашган бекларни ҳам бекларни колган эди. Самарқандан 11 май куни ҳамаудиниң ҳамаудиниң олдига издан бошладилар.

Бунинг учун маҳсус отряд тузилиб, унга генерал-майор Абрамос бошлик этиб таинланди. Боскинчилар 11 май куни Самарқандан чиқиб Ургут томони бўйл олдилар. Ургут тобарига жойлашган бўйлик, бекининг кўргони баланд қоялини устига ўрнатилган, атрофи де-вор билан ўралган эди. Тарихинчиларинг ёзилади, жасур ва эркесавар ургутнинларга унча-мунча ёв бас кела олмаган. Ургут бекларни ўзбекларнинг минг уридуни бўйлик, бекларни авлоддан-авлодда меров бўлиб ўтади.

Абрамос бошлик рус кўшинларни бу ерга бостириб келганди. Ургутда жасур Ҳусайнбек кўшини Шахрисабздан ёрдам кутаётганини учун вақтдан ютиш мансадида шаҳарни аттайлаб музонараларни чўза бошлади. Ёрдам эса келмайди. Абрамосининг ихтиёрий таслини ҳақида галинга ред жавоб берилади. Шундан сунг ён жанг келганди. Рус кўшинларни замбарарларнан ўқ ёғдиришиб, гранаталар ириғтишиб олдинга силийи бошлайдилар. Ургутнинлар ўзлари исаган тўсиёнлар ортидан кутимаганда пайдо бўлишиб, душманига ташланадилар. Абрамосининг ётириф этишича, ургутнинларни кўлбай курбон беришларни, назакатининг тиммиш киличлар билан чопишларига қарамади, мардонавор жанг тақдирини. Тушга якин ёвинг кўли баланд кела бошлатади. Соат утга бориб майор Гриппенберг бошчилигидаги рус боскинчилари Ҳусайнбекнинг кўргонига бос-тириб кириши ўршишидан. Бу жангнинг тақдирини ҳал қиласди ва Ургут босин олмади. Жасур Ҳусайнбек ёв олдига боп этиб боришни хоҳламай, Ургутдан чиқиб кетади.

4. Зирабулоқ жанги

1868 йил МАИ ОИИННИНГ охирига келиб, Кауфман Самарқанд шаҳри ва атрофидаги боскинчиларни юнишларига зарб олди. Самарқанд шаҳрида эса бир неча юз амир билан майор Штемпел командент қилиб қолдилариди. Кауфман ўзи билан 10 рота піёса, уз юз казак, 8 тўн олиб, 31 май куни артталаб Каттакўргонга етиб келади. Каттакўргон деярли жангиз систо-тилиницида ва рус аскарлари амир аттайлаб музонаралар билан ўзбекларнинг тўншувига ҳозирлигни кўра бошладилар. Амир Музаффарнинг лашинчиларни Зирабулоқ теналитига тўлганган эди. Уларга худди Чўпонота жангидагидек Ҳўжа Румий ва Усмон Насронийдар бошчилини кўлмокда эдилар. Биринчи ион куни амир Музаффар ўз лашинчиларига мурожаат қилиди. У кўшинларини ёвга қарши мардонавор курашишига, самарқандилар мукаддас шаҳарни ихтиёрий равишда ёвга топшириб катта истиод кеттирилганни учун ўша исондига юнишга чиқди. Амир ўз лашинчиларидаги «Олдох мейдан Самарқанди олгандан кўра, жоними-ни олганни яхшироқ бўларди», деди.

Рус кўшинларни ҳам Зирабулоқ томони силь-жий бошлайдилар ва тонг маҳалда Кауфман аскарлари билан амир лашинчилари Ургасидаги қаттиқ жанг бошланди. Боскинчилар Зирабу-

лоқ тепалигидаги амир кўшинларига қаттиқ ҳужум қилидилар. Аммо уларнинг ҳужумлари қайтарилди. Сўнгра руслар кум тўплади, қайта ҳужумга ўтилди. Уларга қарши амирнинг ташланган сарбоъларни ҳужумга ташланди, Иккиси ўтада жанг инада авкига чиқди. Шу пайт полисонин Писталкоре бошчилигидаги түчинчлар боскинчиларни қўшинларини жонига ора кирдилар. Улар буороли сарбоъларни нақ пешонасидан туга тута бошладилар. Рус тарихчиси Н. Колдевининг ёзишича, амир лашинчиларинг бир ярим минги курбон бўлган. Бу жанг тақдирин ҳал кида. Албатта, руслардан ҳам жуда кўп киши ҳалок бўлуди. Бундан каштига газабланган фон Кауфман «Бирорта ҳам аспир олинмасин» — дей бўйруқ беради. Тародорлар ҳам отиб ташланади. Зира булук жангига амир Музаффар ўзининг энг сара ва асосий лашинчиларидан жудо бўлиб мағлубиятга учрайди. Талласага тушиб қолган амир Кауфманадан туга тута бошладилар.

Боскинчиларни Ҳўжа Румий бўйсуманга ўзининг ҳамаудиниң олдига издан бошладилар.

5. Самарқанд аркидаги жанги ёки икки ҳоинлик

РОССИЯ ИМПЕРИЯСИННИНГ Туржистондаги бир қўмандони фон Кауфман ўз аскарларнинг бир касмани олиб Бухоро томонида Шахрисабз беги Музаффар, Китоб беги Бобобек, амир

билин Самарқанд ўртасида бутунлай алоқа узилганини, зудлик билан Кауфманга хат етказишга лозимигини айтди. Махалла вакиллари бу тоширини бажаришни ўз бўйнига олдилар. Кауфман зудлик билан Самарқандага қайтиб аркда ҳолдан тойтган рус аскарларига ёрдамга шошилди ва уларни музаккадар ҳолкатдан қўтқарди.

Иккиси хонинликни эса амир Музаффарнинг ўзи амалга ошиди. У Шахрисабз ҳокими Жўрабек, Китоб ҳокими Бобобек ва ката туги Абдулмалик баҳодирлар Самарқандидан озод этишига жанг ташланарига эшигиди, талабни тақдирни бўлган. Бу жанг тақдирин ҳал кида. Негаки, Жўрабек ва Бобобек аркда Ҳадумларликлар билан унинг ораси бўзук бўлиб, уларни ўз душмандаридек кўрарди. Самарқандидан руслар кўлдига ўтиб кетдишида жангидаги амир яхши билади. Шуининг учун жонига Ҳўжа Румий бўйсуманга ўзининг ҳамаудиниң олдига издан бошладилар.

«Агарда тарихий тақдир бизни Темурларнинг бисал фарҳаннувчи, ўзининг ички тартиб-қодалари ва осойниталисига эга бўлган ҳалқ билан ўзмаси ўзбекнинг бўлса, бизнинг айномиз эмас. Бизнинг ўз осойниталисигимиз ўт ва қилич имзлатишни таълаб қилади. Рус ҳукмдори ва Ватан шарапни ҳимоя қилиб, бошчиликларни ўзбекларни бекарга бератган рус кўшинларининг ҳарҳарати деч бир оқловга муҳотж эмас» («Туркестанский сборник», № 95).

«Агарда тарихий тақдир бизни Темурларнинг бисал фарҳаннувчи, ўзининг ички тартиб-қодалари ва осойниталисига эга бўлган ҳалқ билан ўзмаси ўзбекнинг бўлса, бизнинг айномиз эмас. Бизнинг ўз осойниталисигимиз ўт ва қилич имзлатишни таълаб қилади. Рус ҳукмдори ва Ватан шарапни ҳимоя қилиб, бошчиликларни ўзбекларни бекарга бератган рус кўшинларининг ҳарҳарати деч бир оқловга муҳотж эмас» («Туркестанский сборник», № 41).

Бу парчалардан кўриниб турбидикни, XIX асрнинг иккиси яримда рус буржуазисига майдилек қўлган кўпигина зиёлилар Россия империясининг Туркестонда олиб борган қонилни истилосини оғланлар, уларни қаҳрамон даражасига олиб чиқканлар.

7. Истилонини яқунлари

1868 йилда БУХОРО АМИРИ лашинчилари билан рус кўшинларни ўртасида дастлаб Чўпонотада, сўнгра Зирабулоқда ва охири Самарқанд аркда бўлган жангларда Бухоро лашинчиларининг бирин-кетин маглубиятга учради амир Музаффарнинг ўзининг ҳамаудиниң олдига издан бошладилар.

Энди унинг Кауфман тақлиф қўлган, амирлик учун шармандалини бўлган шартноманини ўзининг бўлган жангларни ўтиб кетди. Амир Музаффарнинг бўлган жангларни ўзининг ҳамаудиниң озод этишини бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик

жангларни ўзининг ҳамаудиниң озод этишини бўлган жангларни ўтиб кетди. Амир Музаффарнинг бўлган жангларни ўтиб кетди.

Самарқанд аркда рус жангчиларига ўри-тлаган ёдгорлик. 1868 йил 1—7 июн.

Бу парчалардан кўриниб турбидикни, XIX асрнинг иккиси яримда рус буржуазисига майдилек қўлган кўпигина зиёлилар Россия империясининг Туркестонда олиб борган қонилни истилосини оғланлар, уларни қаҳрамон даражасига олиб чиқканлар.

Руслар билан бўлган урушда аждодларни майдорларни ўзининг бўлган шартноманини ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Амир Музаффарнинг бўлган жангларни ўтиб кетди.

Мана, Чўпонота ва Зирабулоқ қирларидан Ватан ҳамаудини озодлиги учун қўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Бу парчаларни ўзининг бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди. Абдулмалик 125 йил тўлди. Орадан шунчай йиллар ўтса ҳам близ ҳақидати кетган бўйнига бўлган шартномада бўлган жангларни ўтиб кетди.

Саъдулла АҲМАД

САЛОМ, ҚАДДИ ҚИЛИЧИМ

ФАРГОНАГА

Фарғонага етди бутун оғим,
Самарқанду Бухородан сиёғим.
Еру осмон орасида овора
Руҳедурман, одамзоддан бўёғим.
Тошканд әздан чилтан очди йўлумни,
Емон билан ёвлаштиргин ўлумни;
Бошлаб келдим бунда баҳра олсин
деб,

Ал Фарғоний илоҳидан улимни.
Нечак юй агар жисми нопайдо,
Еху айтис қайти исми Хувайдо.
Бир сой оқиб ётири экар пойда,
Салом бўлсин, сой сувлари сувайдо!
Кунгай бетдан келди Машраб шамоли,
Омондадир шоир эллинг аммоли,
Ҳазинийни излаб чиқдим азонда,
Гулчекча кўчган дейди жамоли..
Гул жамолин шамол этмиш, дод-алам,
Камол кейин завол этмиш, дод-алам,
Кўкда юлдуз кундуз ўринин босламай,
Хилол қаддин савол этмиш, дод-алам.
Мен ҳақ излаб ноҳақ, қадди дутоман,
Аналҳақ дер, худой урган худоман.
Шонирманд-да, ўз ҳаддини билмаган,
Ҳам ақлидан, ҳам ҳалидан жудоман.
Ҳақ истаган сарсон экан, худойим,
Дунён котган харсан экан, худойим.
Мен жом чалиб кездим жумла
жажонни,

Жон асари фарзанд экан, худойим.
Омонингга устун қилас қаламни,
Қўёш ботса, қора босмас қоламни,
Мен қолдиридан сенда кўнгли

Бобур юрти, асра Бобир боламни!

Бу дунёда эл учун
Кўп йигладим, кўл
ичим...

Қатлима хуш

келисан,
Салом, қадди қиличим!

Сени сўраб ойлардан,
Не-не азиз жойлардан
Ноумид қайтган эдим,
Кела қолдин

қайлардан?

Қиличдай кир қўйима,
Қўлинг сиртмоқ
бўйима,
Заҳр ҳам ичсан
лабингдан

Улим нима, тўй нима?!

Узоқ ўйнаб-устган томонларимда
Бир олий туйгани ётиб ўйлардим.
Бир қудрат бор эди хаёлларимда,
Не-не ҳилолларни отиб ўйнардим...

Уша ўйлар қани? Э, ҳаёлга вой!
Узни-да излама, ўт ёқиб кундуз.
Энди якининг йўлолмай, эй,
Сочилиб ётибман мисоли юлдуз!..

(Тушда келган шеър)

Юртсиз дайдиганинг дардин
тортаман...

Шукур, қайгунг билан қариди бу тан,
Мен тикан остида ўлиб ётаман,
Сен гуллаб ётасан бошимда, Ватан!

Бу ҳам Оллоҳ
раҳмидир.
Бир қўрқаним,
вақтида

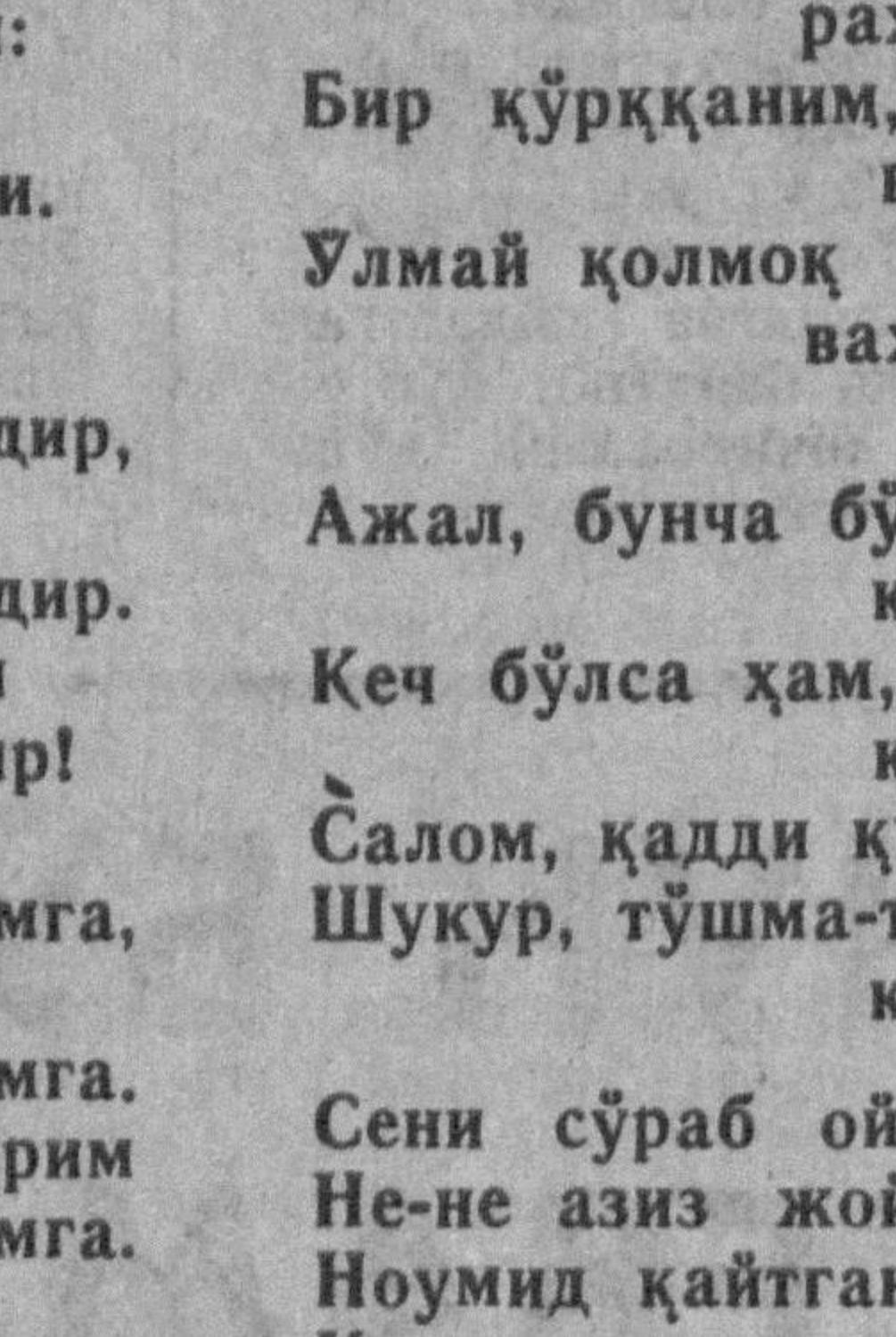
Улмай қолмоқ
ваҳмидир.

Ажал, бунча бўш
келдинг,
Кеч бўлса ҳам, ҳуш
келдинг.

Салом, қадди қиличим,
Шукур, тўшма-тўш
келдинг!

Сени сўраб ойлардан,
Не-не азиз жойлардан
Ноумид қайтган эдим,
Кела қолдин

қайлардан?

Бахтилиди,

Харчанд қилимай жаҳлни,
Элдан эшит нақлни;

Маликаи ҳуснобод
Забун этмиш оқилни.

Харчанд қилимай
жаҳлни,

Фарҳод бўлиб
барбодdir.

Тирамоҳда гуллаган
Уричи үриҳотдор!

Ҳайрон қолдим йўлумга,
Кирқда кирдим

гулумга.

Туғилгандан бу умрим
Ҳамроҳ келди йўлумга.

Фарҳод ўлиб
баҳтилиди,

Шаҳзода бўлгим келар...

Шаҳзода бўлгим келар...

ТУЛҚИН КОЛУР

Яхшилардан яхши кунга
Ишонч қолур, сабр қолур.
Авлодлардан авлодларга
Инсоф билан қадр қолур.
Келаверар, кетаверар
Бу дунёга сонисиз одам.
Лек бор қолур, тик тоглар қолур.
Чўнг Саҳрой Кабир қолур.
Тарих сўллар, бу дунёга
Кўплар келиб-кетаверган,
Кимларданир кўзёш билан
АЗоб қолур, жабр қолур.
Сен ҳам кетиб, мен ҳам кетиб,
Дунё қолур ўша-ӯша.

Яхшидан ҳам, ёмондан ҳам
Фақат бир хил қабр қолур.

Тўлқин айтур: — Шонир ахли
Емонинкини тиламас ҳеч,
Ундан шеъру ва бир қўшик,
Чалай десанг — танбур қолур.

КАРИЯЛАР

Худо ёш берса гар, барча ҳам қарир.
Тиши тушиб, бошларга кўнади қирор.
Туманлар тарқалиб, ташвишлар арир,
Лек йиллар ўз ҳақин қилади сурор.
Фижин юзин кўриб ёшини сўрма,
Кул босган қалбида милиллайди чўр.
Қарир қуолмаган чол дег кўрма,
Унинг қалби ахир қаригани йўк!
Гарчанд ҳирадашган кўзлари, локин
Тик туриб яшашни ётириар ҳамон.
Умр ўша-ӯша ўтмоқда сокин,
Минг бора ўзғарб кетса-да замон.
Рашк ҳам қилиб қўяр кампирини у,
«Кўнага ҳам чиқ», деб чоли тушигари.
Улар турмуш кургап, оқди ҷана сув,
Чевара тўй кўрди, худога шукур!
Аммо қўлларига тутмади асо,
Ийлар синовига берганча бардош.
Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар олдида ўзин тутар ёш.

Бўйнига олмайди қаринши асло,
Ийлар синовига берганча бардош.
Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бардош.

Ҳали кўп иш келар, дейди, қўлнимдан,
Йиллар синовига берганча бар

